

УДК 338.351

Лесик Р.В.

студент групи ЕП-14 ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж державного торговельно-економічного університету (науковий керівник: викладач ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ», к.е.н. **Маліновська К.О.**)

Роль підприємств Житомирської області у продовольчому забезпеченні

Підприємства є основою фінансової системи, оскільки саме в них розпочинається процес створення валового внутрішнього продукту (ВВП) і його первинний розподіл. Підприємства Житомирської області вносять свій вклад у продовольче забезпечення країни, тим самим забезпечуючи не лише поживлення економіки та поповнення бюджету податковими надходженнями але і зайнятість населення. Виробництво як вид діяльності підприємств є головною ланкою державного розвитку і базується на споживчих потребах людини. Дослідження ролі підприємств у продовольчому забезпеченні сприяє кращому розумінню регіональної спеціалізації, ефективності діяльності підприємств Житомирщини а також формуванні державної стратегії економічної політики.

Питання зростання ВВП та ролі підприємств у забезпеченні продовольчої безпеки досліджують науковці і практики, зокрема, М. Заходим[3], А. Мостова, Г. Алішов[1], та інші. Продовольча безпека ними розглядається як стратегічний компонент, який підтримується на національному та міжнародному рівнях з метою забезпечення стійкості продовольчих систем та задоволення базових потреб населення.

Одним із показників соціально-економічного розвитку регіону є показник обсягу виробництва продукції. Показник обсягу виробництва продукції на регіональному рівні є важливим індикатором економічної активності. Він відображає загальний обсяг вироблених товарів та послуг у певному регіоні за встановлений період, дозволяючи оцінити економічний стан і визначити тенденції розвитку регіону в цілому.

Аналіз обсягів виробництва на регіональному рівні допомагає визначити рівень економічного розвитку та конкурентоспроможність регіону. Показник обсягу виробництва є важливим елементом для оцінки валового регіонального продукту (ВРП), що, в свою чергу, є частиною валового внутрішнього продукту (ВВП) країни. Таким чином, обсяг виробництва продукції слугує як основний індикатор регіональної економіки та її внеску у національну економіку.

Зростання обсягу виробництва у регіоні свідчить про підвищення економічної активності, що позитивно впливає на рівень зайнятості, доходи населення та інвестиції. Високий рівень виробництва може також підвищити регіональну конкурентоспроможність, привертаючи увагу інвесторів та сприяючи економічній диверсифікації. Разом з тим, нерівномірний розвиток обсягів виробництва між різними регіонами може призвести до економічних дисбалансів і необхідності проведення політики вирівнювання.

Для аналізу обсягу виробництва на регіональному рівні можуть використовуватися як фізичні, так і вартісні показники. Перші дозволяють вимірювати реальні обсяги виробництва у фізичних одиницях, тоді як другі дають змогу оцінити економічну вартість продукції. Використання обох підходів дає повнішу картину економічного стану регіону і дозволяє виявити його сильні та слабкі сторони.

Даний показник розглядається з позицій виявлення ролі підприємств Житомирської області у забезпеченні обсягів виробництва продукції в Україні. В таблиці наведені дані Головного управління статистики щодо обсягів виробленої продукції в Житомирській області за період 2019 – 2022 років.

Таблиця. Аналіз обсягів виробленої продукції підприємствами Житомирської області за 2019 – 2022 рр.

Показник	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.	
	Млн. грн	%	Млн. грн	%	Млн. грн	%	Млн. грн	%
Обсяг виробленої продукції підприємствами Житомирської області	82977,5	1,32	92543,0	1,42	108870,0	1,27	110772,1	1,45
Темп приросту	–	-	9565,5	11,53	16327	17,64	1902,1	1,75
Обсяг виробленої продукції підприємствами України	6301412,2	100	6508169,6	100	8570511,0	100	7642534,8	100
Темп приросту	–	-	206757,4	3,28	2062341,4	31,69	-927976,2	-10,83

Джерело[3].

З даних таблиці можна зробити висновок, що обсяг виробленої продукції підприємствами Житомирської області та підприємствами України за період 2019-2022 рр. значно збільшився. В Житомирській області зростання відбулося на 27794,6 млн. грн, а по Україні на 1341122,6 млн. грн. Так у 2019 році обсяг в Житомирській області було вироблено продукції на 82977,5 млн грн, що становить 1,32% всього обсягу по Україні, у 2020 році обсяг зріс до 92543,0 млн грн, що також зумовило зростання частки до 1,42%. У 2021 та 2022 роках також спостерігалось подальше зростання обсягів виробництва до 108870,0 та 110772,1 млн грн, що дорівнює 1,27% та 1,45% від загального обсягу виробництва України відповідно. Такий стабільний ріст обсягів виробництва продукції підприємствами з 2019 по 2022 роки демонструє розвиток економіки регіону. Зростання обсягів виробництва може бути наслідком залучення нових інвестицій, розвитку підприємств або модернізації виробничих потужностей.

Темп приросту обсягів виробленої продукції підприємствами Житомирської області в порівнянні 2020 року з 2019 роком становить 9565,5 млн грн або 11,53%, що свідчить про позитивну динаміку в підприємствах, у 2021 році темп приросту Житомирської області також був значно вищим і становив 16327 млн грн або 17,64%, що вказує на активний розвиток регіональної економіки. У 2022 році, незважаючи на загальнонаціональний спад у країні (-10,83%), Житомирська область все ще демонструє невеликий приріст обсягу виробленої продукції на 1902,1 млн грн або на 1,75%. Це пов'язано з переміщенням деяких підприємств з найбільш небезпечних регіонів, де відчуваються наслідки військової агресії у більш безпечні.

Зростання обсягів виробленої продукції підприємствами України у період 2020 р. в порівнянні з 2019 р складає 206757,4 млн грн або 3,28%. Приріст обсягів виробництва за період 2020 – 2021 р. становить 2062341,4 млн грн або 31,69%, що свідчить про підприємства країни успішно виходять на нові зовнішні ринки або зміцнюють свої позиції на існуючих. Високі темпи зростання можуть свідчити про ефективне управління підприємствами, покращення технологічних процесів або збільшення продуктивності праці.

Україна в цілому демонструвала зростання виробництва до 2021 року, коли було зафіксовано найбільший стрибок. Проте у 2022 році обсяг виробництва знизився на 10,83%, що може бути наслідком воєнних дій, економічної кризи та зовнішніх факторів.

Важливо зазначити, що Житомирська область в 2020 та 2022 роках перевищувала загальнонаціональні темпи приросту, що свідчить про більш стійке відновлення та розвиток регіону. Протягом аналізованого періоду Житомирська область демонструє стабільне зростання обсягів виробленої продукції, незважаючи на економічні виклики, які виникли в 2022 році. Область змогла зберегти позитивну динаміку навіть у складних умовах, що свідчить про адаптивність підприємств та можливість підтримки виробництва.

Підприємства Житомирської області відіграють ключову роль у продовольчому забезпеченні України, формуючи основні обсяги виробництва та сприяючи економічному розвитку регіону. Завдяки активній діяльності підприємств, область не лише забезпечує населення продуктами харчування, але й робить значний внесок у валовий внутрішній продукт країни.

Аналіз обсягів виробництва продукції підприємствами України за період 2019-2022 років показує позитивні тенденції у зростанні виробничих показників, що свідчить про підвищення економічної активності. Це, у свою чергу, позитивно впливає на рівень зайнятості та доходи населення, що є важливими аспектами соціально-економічного розвитку регіону.

Поступове збільшення обсягів виробництва в Житомирській області також підвищує її конкурентоспроможність на національному рівні, залучаючи інвестиції та сприяючи економічній диверсифікації. Однак варто враховувати нерівномірність розвитку між різними регіонами, що може призвести до економічних дисбалансів.

Отже, підприємства Житомирської області не лише виконують функцію продовольчого забезпечення, але й сприяють загальному економічному зростанню, підвищуючи якість життя населення та стабільність регіональної економіки. Подальший розвиток підприємств у цій сфері є важливим завданням для забезпечення сталого економічного зростання та соціального добробуту в регіоні.

Джерела та література

1. Алішов Г. Продовольча безпека України та чинники, що формують її рівень. *Економіка і суспільство*. 2017. №10. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/27.pdf
2. Заходим М.В. Продовольча безпека та її місце у структурі економічної безпеки держави. *Інноваційна економіка*. 2022. № 1. URL: <http://surl.li/duwqfi>
3. Обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності у розрізі регіонів: Звіт Головного управління статистики. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm